

Dato

Juni 2012

Sagsbehandler

Dorte Guldbrand

e-mail

Dorte.g.nielsen@stab.rm.dk

Sagsnr.

1-30-72-93-12

Vejledning om forskningstræning i speciallægeuddannelsen

Videreuddannelsesregion Nord

Indledning

Denne vejledning henvender sig til yngre læger i hoveduddannelse, til vejledere for forskningstræning og til uddannelsesansvarlige overlæger i Videreuddannelsesregion Nord. Vejledningen er udarbejdet på basis af retningslinjer udmeldt af Sundhedsstyrelsen og godkendt af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Videreuddannelsesregion Nord.

Formål

Forskningstræning er obligatorisk for alle læger i hoveduddannelsesforløb og skal bidrage til at opbygge og styrke kompetencer til at lægen kan opsøge, vurdere og udvikle ny viden samt anvende denne viden til kritisk vurdering samt evaluering af etableret praksis. Forskningstræningsmodulet er specielt rettet mod træning af akademikerrollen og mod udvikling af professionel tilgang til praksis.

Forskningstræning gennemføres som et forløb af 20 dages varighed fordelt på 10 dages teori og 10 dage til udarbejdelse af et selvstændigt projekt. Projektet skal fremlægges både skriftligt og mundtligt. Projektet vil blive evalueret af vejleder for forskningstræning, og kurser såvel som projektet skal gennemføres og godkendes som en forudsætning for at opnå speciallægeanerkendelse.

Af den specialespecifikke lægefaglige indstilling vedrørende forskningstræning udarbejdet af PKL for et givent speciale fremgår, hvornår i uddannelsesforløbet forskningstræningen skal gennemføres, samt hvilke konkrete kompetencer fra de enkelte specialers målbeskrivelse, som forventes opnået i forskningstræningen (indstillingen findes på www.videreuddannelsen-nord.dk). Når projektet er godkendt, kan hovedvejleder attestere opnåelse af disse kompetencer i lægens logbog.

Forskningstræningsforløbet skal som udgangspunkt gennemføres i løbet af 12 måneder og skal være afsluttet senest 6 måneder før afslutning af hoveduddannelsesforløbet.

Undtagelse og dispensation

Sundhedsuddannelser

Skottenborg 26 - 8800 Viborg
Tlf.: 7841 0000 - yus@stab.rm.dk
www.videreuddannelsen-nord.dk

Læger, som har opnået ph.d.-grad eller har en godkendt disputats fra et dansk sundhedsvidenskabeligt fakultet, skal ikke gennemføre forskningstræning. Såfremt ph.d. eller doktorgraden er erhvervet før ansøgt hoveduddannelse, tildeles dispensation automatisk som en del af ansættelsesproceduren.

Erhverves ph.d. eller doktorgraden efter påbegyndt hoveduddannelse skal lægen selv udfylde en ansøgning om dispensation fra forskningstræningsmodulet (skema findes på www.videreuddannelsen-nord.dk) og indsende ansøgningen til Videreuddannelsessekretariatet. Bevis for ph.d. eller doktorgrad skal vedlægges.

Endvidere kan Videreuddannelsessekretariatet efter konkret vurdering af den uddannelsessøgendes aktuelle og forventede forskningserfaring give dispensation til uddannelsessøgende, der senest to år efter påbegyndt hoveduddannelsesforløb enten har (eller vil have) gennemført alle ph.d. studiets teoretiske kurser og er indskrevet, eller har fået (eller vil få) tildelt den medicinske doktorgrad. Såfremt lægen ved ansættelse i hoveduddannelsesstilling opfylder disse krav, kan merit gives som del af ansøgningsproceduren. I øvrige tilfælde skal ansøgning med dokumentation indsendes til Videreuddannelsessekretariatet som anført ovenfor.

Læger, som har gennemført forskningsår prægraduat kan få dispensation for Kursus i videnskabelig metode – Modul 1. Ansøgning herom indsendes til Videreuddannelsessekretariatet på samme blanket som ved ansøgning om fuld dispensation.

Dispensation kan efter konkret vurdering af specialets PKL også gives fra det specialespecifikke projekt. Tidligere forskning inden for specialet som har resulteret i godkendte (peer review) artikler eller poster på international konference (mindst en som 1. forfatter eller mindst tre som medforfatter) vil kunne lægges til grund for en sådan dispensation. Der anvendes samme blanket som ved ansøgning om fuld dispensation og der vedlægges dokumentation for tidligere forskningserfaring i form af PubMed oversigt eller udskrift af godkendt abstract.

Kursus i videnskabelig metode – Modul 1

Forskningstræningen indledes med Kursus i videnskabelig metode – Modul 1, som alle yngre læger i hoveduddannelse i Region Nord på tværs af specialer deltager i. Undtaget er dog læger i den Almen medicinske og kirurgiske hoveduddannelse, hvor kurset er inkluderet i det specialespecifikke forskningstræningskursus. De yngre læger tilmelder sig selv dette første teoretiske kursus. Link til tilmelding kan findes på www.videreuddannelsen-nord.dk.

Under deltagelse i Kursus i videnskabelig metode – Modul 1 bliver de yngre læger undervist i anvendelse af forskning, i epidemiologi og kritisk litteraturlæsning, statistik samt i formidling af forskningsresultater. Det er et generelt kursus med fokus på akademikerrollen.

Kursus i videnskabelig metode – Modul 1 skal som udgangspunkt være gennemført inden for det første halvandet år af hoveduddannelsen.

Kursusbevis (til underskrift) for hele forskningstræningsforløbet udleveres til de yngre læger efter gennemført og godkendt Kursus i videnskabelig metode – Modul 1. Kursusbeviset skal underskrives af kursusudbydere af Modul I og Modul II.

Vejleder for forskningstræning

Vejleder for forskningstrænings udpeges på den afdeling, hvor det selvstændige projekt er forankret. Den uddannelsesansvarlige overlæge på denne afdeling har ansvaret for at der udpeges en vejleder for forskningstræning til hver enkelt yngre læge. Det fremgår af indstilling fra specialets PKL, hvornår i hoveduddannelsesforløbet forskningstræningen skal gennemføres. Den uddannelsesansvarlige overlæge kan inddrage specialets PKL med henblik på at udpege en vejleder for forskningstræning i de få tilfælde, hvor vejleder ikke umiddelbart kan udpeges.

Vejleder for forskningstræning skal have dokumenteret forskningserfaring. Vejleder for forskningstræning kan eventuelt varetage vejledning for en større gruppe yngre læger i hoveduddannelse.

Vejleder for forskningstræning skal sammen med den yngre læge sikre, at der udarbejdes en plan for et projekt, der er realistisk inden for rammen på 10 projektdage. Vejleder skal godkende projektbeskrivelse.

Der skal indgås konkrete aftaler om mødedatoer og mødehyppighed mellem vejleder for forskningstræning og yngre læge. Vejlederen for forskningstræning skal gennemgå den skriftlige afrapportering af projektet og give feedback på den, og vejlederen for forskningstræning skal være til stede under den mundtlige fremlæggelse. Vejlederen for forskningstræning skal godkende projektet på baggrund af den samlede mundtlige og skriftlige præsentation.

Hvis vejlederen ikke kan godkende projektet, lægger vejlederen sammen med den yngre læge en plan for ændringer, som giver mulighed for at projektet kan godkendes. Hvis denne plan ikke fører til, at projektet kan godkendes inden for rimelig tid, inddrages specialets PKL med henblik på planlægning af et nyt forskningstræningsforløb med en ny vejleder for forskningstræningen.

Valg af projekt

Projektets problemformulering skal tage udgangspunkt i en problemstilling fra uddannelsesstedet. Projektet kan have form af udarbejdelse eller revision af en instruks, en klinisk vejledning, et minireview, en analyse af implementering af klinisk praksis eller en litteraturgennemgang.

Den uddannelsesansvarlige overlæge orienteres om alle aftaler om forskningstræning i afdelingen/praksis. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre, at der afsættes 10 arbejdsdage eller 74 arbejdstimer til udarbejdelse af det selvstændige projekt og 10 dage til deltagelse i teoretiske kurser og seminardage inklusive evaluering. De 20 dage, der afsættes til forskningstræningen, skal være sammenhængende halve eller hele dage.

Skriftlig aftale om forskningstræning

Vejleder for forskningstræning og yngre læge skal indgå en skriftlig aftale om forskningstræningsforløbet. Aftalen indgås tidligt i den ansættelse, hvor forskningstræningsprojektet er forankret.

Den uddannelsessøgende læge og vejleder for forskningstræning er i fællesskab ansvarlige for, at der indgås en skriftlig aftale om forskningstræningsforløbet. Aftalen underskrives af vejleder for forskningstræning og den uddannelsessøgende læge. Herefter sendes aftalen til specialets PKL til godkendelse sammen med projektbeskrivelsen.

Videreuddannelsessekretariatet har udarbejdet en aftaleformular, som skal benyttes. Aftalen kan findes nederst i denne vejledning og kan downloades fra www.videreuddannelsen-nord.dk.

Specialets PKL sender en kopi af den godkendte aftale til den yngre læge og til Videreuddannelsessekretariatet. En godkendt aftale er en forudsætning for, at der kan udbetales penge for forskningstræningsforløbet, herunder kursusudbydere, til vejleder for forskningstræning m.m.

Øvrig teoretisk undervisning

Rammen for organisation og indhold af den resterende del af den teoretiske undervisning i forskningstræningen efter Kursus i videnskabelig metode – Modul 1 er forskellig mellem specialerne. I den lægefaglige indstilling, som er udarbejdet af specialets PKL, er det angivet, hvorledes rammen for den øvrige teoretiske undervisning i de enkelte specialer skal gennemføres. Denne ramme er bindende for specialets læger i hoveduddannelse.

Indstillinger for alle specialer kan ses på www.videreuddannelsen-nord.dk.

Øvrig teoretisk undervisning består af op til syv dages teori.

- specialet kan vælge, at de yngre læger deltager i Kursus i videnskabelig metode – Modul 2 (4 dage), som udbydes af Aarhus Universitet på tværs af specialer. Link til tilmelding kan findes på www.videreuddannelsen-nord.dk.
- Det kan også være et specialespecifikt tilrettelagt teoretisk forløb udbudt eksempelvis af specialeselskabet. Nogle specialer vælger, at yngre læger fra Videreuddannelsesregion Nord, Syd og Øst deltager i samme forløb.
- Det kan endvidere være et individuelt tilrettelagt forløb for den enkelte læge i hoveduddannelse.
- Flere specialer har tilrettelagt seminar dage for videreuddannelsesregionens læger. Seminar dage kan indeholde præsentation af forskning i specialet, vejledning i grupper, mundtlig fremlæggelse af projekt for andre læger i hoveduddannelse m.v.

De yngre læger er selv ansvarlige for at tilmelde sig den øvrige teoretiske undervisning. Kursusleder attesterer for gennemført og godkendt kursus på lægens kursusbevis for forskningstræning.

Skriftlig afrapportering af selvstændigt projekt

Den skriftlige projektbeskrivelse skal indeholde en redegørelse for projektets formål, dets forløb samt præsentation af væsentlige resultater. Den skriftlige projektbeskrivelse forventes at have et omfang på to til fem sider. Der kan være angivet præcise rammer i de enkelte specialers indstilling vedrørende forskningstræning, se www.videreuddannelsen-nord.dk.

Mundtlig fremlæggelse

Den mundtlige fremlæggelse af projektet kan ske ved en undervisningssession på den afdeling, hvor projektet er forankret. Fremlæggelse kan ske på et seminar, hvor flere projekter fremlægges samlet, eller der kan arrangeres fremlæggelse på konference, ved årsmøde eller lignende. Der er angivet mere præcise rammer i de enkelte specialers indstillinger vedrørende forskningstræning, se www.videreuddannelsen-nord.dk .

Godkendelse af forskningstræning

Indstilling vedrørende forskningstræning inden for hvert speciale indeholder en beskrivelse af rammen for evaluering, herunder kriterier for godkendelse af projektet. Den samlede mundtlige og skriftlige præstation indgår i vejleders godkendelse af projektet.

Vejleder for forskningstræning attesterer gennemførelse og godkendelse af forskningstræning på lægens kursusbevis for forskningstræning.

Af den lægelige indstilling om forskningstræning fremgår ligeledes, hvilket kompetencer i målbeskrivelsen, som forventes opnået i forskningstræningen. Når projektet er godkendt, kan den kliniske hovedvejleder attestere opnåelse af disse kompetencer i lægens logbog.

Økonomi

Region Midtjylland og Region Nordjylland finansierer forskningstræningen.

Videreuddannelsessekretariatet for Videreuddannelsesregion Nord forvalter finansieringen på vegne af regionerne.

Kursus i videnskabelig metode – Modul 1 finansieres af Videreuddannelsessekretariatet med et beløb på 5000 kr. pr. deltager og betales direkte af Videreuddannelsessekretariatet til Aarhus Universitet på baggrund af en liste over læger, der har gennemført kurset.

Betaling af den øvrige del af den teoretiske undervisning inklusive seminarer udbetales i henhold til den lægefaglige indstilling udarbejdet af specialets PKL.

Til de specialer, der afholder et specialespecifikt modul II-kursus, bidrager

Videreuddannelsessekretariatet med et fast beløb pr. deltager pr. dag på 1785 kr. (2008-niveau) til kursusarrangørerne dækkende alle udgifter i forbindelse med kursusafholdelse.

Dog kan der maksimalt tildeles tilskud til 7 dage pr. deltager svarende til 12.500 kr.

Ved individuelt tilrettelagt kursusforløb betaler Videreuddannelsessekretariatet et fast beløb til den afdeling, hvor lægens projekt er forankret.

I den skriftlige aftale mellem vejleder for forskningstræning og yngre læge angives kontonummer, hvortil Videreuddannelsessekretariatet kan overføre honorar til vejleder for forskningstræning. Overførslen vil ske, når Videreuddannelsessekretariatet har modtaget en kopi af godkendt og underskrevet aftale for forskningstræningsforløbet.

Efter overenskomst for underordnede læge har læger ret til frihed med løn til deltagelse i obligatorisk teoretisk uddannelse, herunder generelle kurser, specialespecifikke kurser og forskningstræning.

Deltagelse i Forskningstræningsmodulet i Videreuddannelsesregion Syd eller Øst

Såfremt en kursist fra Videreuddannelsesregion Nord ønsker at deltage i forskningstræning i Syd eller Øst, tilbyder Videreuddannelsessekretariatet at finansiere forløbet efter en nærmere fastsat takst. Til det formål, skal kursisten bede kursusarrangøren i den anden region om at sende en elektronisk faktura til Videreuddannelsessekretariatet i Nord med EAN-nummer 57 98 00 27 64 918, afdelingsnummer 10 10 40 40 00 samt lægens navn, og at det drejer sig om deltagelse i forskningstræning.

Forskningsfremmepuljen

En del af formålet med forskningstræningsmodulet var oprindeligt at bidrage til at rekruttere forskere. Dette er næppe muligt inden for den eksisterende ramme for forskningstræning. Derfor er det muligt at søge midler til støtte af videreførelse af projekter, der er påbegyndt som forskningstræningsprojekter. Der kan søges portioner af 50.000 kr. fortrinsvis til omsætning af resultater fra forskningstræningsprojektet til en egentlig projektprotokol. Ansøgning fremsendes til Videreuddannelsessekretariatet vedlagt forskningstræningsrapporten og en udtalelse fra forskningsvejlederen.

Kontakt

www.videreuddannelse-nord.dk

Videreuddannelsessekretariatet i Region Nord
Sundhedsuddannelser
Regionshuset Viborg
Skottenborg 26
8800 Viborg

vus@stab.rm.dk

Bilag:

Tilrettelæggelse og administration af forskningstræning
Standardaftale for forskningstræning

Tilrettelæggelse og administration af forskningstræning

Det Regionale Videreuddannelsessekretariat

- sikrer at der er opdaterede lægefaglige indstillinger for forskningstræning i alle specialer
- tilvejebringer og administrerer den aftalte økonomi
- tildeler dispensationer ved ansøgninger, der ikke kræver konkret faglig vurdering

Specialets postgraduate kliniske lektor

- har ansvaret for at udfærdige lægefaglig indstilling for forskningstræning i eget speciale
- skal sikre at der foreligger et specialespecifikt kursusprogram
- godkender alle aftaler om forskningstræning i specialet
- har ansvaret for, at forskningstræning gennemføres af alle uddannelsessøgende i specialet. Denne kompetence kan evt. uddelegeres til en anden forskningskyndig person inden for specialet eller til uddannelsesansvarlige overlæger på de berørte afdelinger
- udfører faglig konkret vurdering ved ansøgning om dispensation, som ikke kan gives administrativt
- sikrer evaluering af forskningstræningen

Den uddannelsesansvarlige overlæge

- skal sikre at der udpeges vejleder for forskningstræning til alle uddannelsessøgende på afdelingen
- skal sikre at der gives den fornødne frihed til gennemførelse af forskningstræning

Forskningsvejlederen

- godkender og underskriver aftale om forskningstræning
- skal yde forskningsfaglig vejledning
- skal indberette konto nummer til Videreuddannelsessekretariatet med henblik på udbetaling af honorar
- deltager i evaluering af projektet inklusiv mundtlig fremlæggelse

Den uddannelsessøgende

- tager initiativ til påbegyndelse af forskningstræningsprojektet
- tilmelder sig Modul 1 via Aarhus Universitets hjemmeside
- tilmelder sig specialespecifikke forskningstræningskursus
- underskriver aftale om forskningstræning og fremsender denne til PKL
- sørger for at udmelde ønsker til frihed i forbindelse med forskningstræningsopgaven i tilstrækkelig god tid
- skal efter godkendt forskningstræning sikre at opnåede kompetencer attesteres i logbogen

Aftale om det obligatoriske forskningstræningsmodul i Videreuddannelsesregion Nord

Aftalen udarbejdes mellem den yngre læge i hoveduddannelse og dennes vejleder for forskningstræning. Aftalen skal indgå i den yngre læges portefølje som dokumentation for gennemført og godkendt forskningstræningsmodul.

Med mindre andet er udmeldt, bør aftalen så vidt muligt være indgået i løbet af det første halvandet år af hoveduddannelsen og skal senest være indgået to år efter start på hoveduddannelsen. Aftalen godkendes af specialets PKL og tilgår den uddannelsesansvarlige overlæge på afdelingen.

Speciale:

Navn på yngre læge i hoveduddannelse:

Cpr. nr.:

Sygehus og afdeling:

Navn på vejleder for forskningstræning:

Cpr. nr.:

Sygehus og afdeling:

Titel på det selvstændige projekt samt form (f.eks. instruks):

Placering, varighed og form af forskningstræningsmodulet

Modul 1 - Kursus i videnskabelig metode (3 dage)

Tid og sted:

Modul 2 - Øvrig teoretisk undervisning (7 dage)

Tid og sted:

Kursus / seminardage / andet	Tid og sted	Kursusudbyder / arrangør

Selvstændigt projekt

I hvilken periode gennemføres projektet?

Eventuelle bemærkninger:

Projektbeskrivelse skal vedlægges som bilag

Vejledningsform

Angiv konkrete aftaler om vejledning (tid, sted, form)

Eventuelle bemærkninger:

Evaluering

Angiv aftale om skriftlig afrapportering (tidspunkt og omfang)

Angiv aftale om mundtlig fremlæggelse (tidspunkt og omfang)

Afsluttende bemærkninger

Undertegnede personer godkender hermed ovenstående aftale

Dato

Yngre læge i hoveduddannelse

Dato

Vejleder for forskningstræning - Navn og e-mailadresse
(konto nr. skal anføres eller fremsendes pr. mail, for at få udbetalt honorar)

Dato

Postgraduat Klinisk Lektor i specialet

Retningslinjer

Yngre læge skal sende kopi af aftalen til:

- Uddannelsesansvarlig overlæge
- Vejleder for forskningstræningsmodulet
- Postgraduat klinisk lektor (PKL) i specialet.

PKL sender kopi af godkendt aftale til Videreuddannelsessekretariatet i Region Nord samt til yngre læge i hoveduddannelse.

Attestation for gennemført forskningstræningsmodul

Attestation sker på *Kursusbevis for det obligatoriske forskningstræningsmodul i speciallægeuddannelsen i Region Nord*. Videreuddannelsessekretariatet udleverer link til kursusbevis sammen med ansættelses- og uddannelsesaftalen.

Den ansættende afdeling attesterer for opnåede kompetencer vedrørende forskningstræning efter specialets målbeskrivelse i logbogen.